

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΣΟΥΡΗΣ

“Ογδοον κι’ εικοστόν μετρούντες χρόνον
έδρευόμεν’ στην γήν των Παρθενώνων.

Χίλια κι’ ηξακόσια δεκατρία,
δραΐς και θερημ φιλοπατρία.

Τού Μαρτίου δευτέρα,
μνημοσύων ημέρα,

Χίλια διακόσια σαράντα κι’ οκτώ,
τι πανηγύρι χαράς τραντακτό.

**Μνημόσυνον του γένους
γι’ άνδρείους πεθαμμένους.**

Σήμερα Ψυχασάββατο σε τάφους ανωνύμους,
πού κρύβουν μέσα λεβεντιά και μαχητάς άλκιμους.

Μάννα, που τώρα προχωρείς
κατακαμαρωμένη,
αυτή την δάφνη που φορείς
την καταιματωμένη,
ποιός τάχα σου την έδωσε, και τούτο το στεφάνι
ποιός να σου τόχλι κάνει;

Τέτοια δάφνισα κλωνάρια
μούδωσαν τα παλληκάρια
τόσων άνδραγαθιμάτων,
που δεν ξερω τ’ ονομά των.

Κι’ αν φαίνεται αιματόβρεκτο το στέφανο που’ πήρα,
του κόσμου τόχ’ ή μοίρα
να θάλ’ ή δάφνη μ’ αίματα,
με πόνους και μ’ όρφάνια,
και να ναι Νίχης στέμματα
τάκάνθισα στεφάνια.

**‘Ηρώων Κοιμητήρια,
που θέλουν νεκητήρια.**

Α’

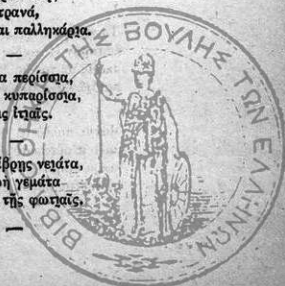
- Φ. — “Ελα, φίλε προσφίλη...
Π. — Ποῦ με πᾶς, βρε Φασουλῆ;
Φ. — Αὐτήν βλέπεις τήν φυλλίδα
καί τῆς δόξης τήν κοιλίδα;
- Π. — Ναι τήν βλέπω...
Φ. — Κῦττα’ μπρός σου,
κι’ ὅλο κάνε τὸ σταυρό σου.
Π. — Ρίγος τὸ κορμί μου τρέχει
κι’ ἕνας τρόμος με συνεχίει.
- Φ. — Σήμερα νεκρῶν ἡμέρα...
Περικλέτο μου προχωρεῖ...

τῆς Πατρίδος δορυφόροι
ἀναπαύοντ’ ἐδῶ πέρα.

Βλέπεις τούτα τὰ λιθάρια,
που λαὸς τὰ προσκυνῆ;
εἶνε μνήματα τρανά,
που κοιμούνται παλληκάρια.

Βλέπε μνήματα περίσσια,
που δὲν ἔχουν κυπαρίσσια,
μῆτε πένθιμιας ἱστίας.

‘Εδῶ μέσα θάβρης νεγάρια,
ποῦ θύσαν ζωη γέμισα
‘στοῦ πολέμου τῆς φωτιάς.

Κύττατε λαὸν ἄθρον...
σὲ παράδεισον ὄνειρον
σήμερα λαμπρύνεται.

Ἔνα Πάνθειον ἠρόφον,
ἔνα Πάνθειον μαρτύρων
γύρω μας εὐρύνεται.

Ψυχασάββατο μεγάλο,
Ψυχασάββατο τρανό...
ἔμπρὸς εἰς ἕνα μνήμα κι' ἄλλο
σκόβω και τὸ προσκυνῶ.

Κοιμητήριον δὲν εἶναι καθὼς τάλλα τὰ κοινά...

ἔδῳ Μοῦσ' ἄνδρειας ψάλλει,
ἔδῳ μὰ Πατρὸς μεγάλη
σκόβει και τὰ προσκυνῆ.

Μνήματα νεοσκαφῆ
προσκαλοῦν εἰς νέαν πίστιν
κάθε τῆς Πατρὸς μύστιν
χαίροντα και κατηφῆ.

Μὰ και οὐ' ἔμπροστὰ σ' ἐκείνα
σκόβει τώρα και προσκύνῃ.
Εἶναι δόξα και τιμῆ
διατόρωσ' ἔννεμούνονται
τῆς Πατρὸς; οἱ βαμοί,
κι' εὐλαβῶς νὰ προσκυνῶνται.

Π.—

Ἡμέρα μνημοσύνων,
καυμένη Φασουλῆ,
κι' ἦχος ἀντιλαλεῖ
σημάντρων χαρμοσύνων.

Σ' αὐτὸ τὸ Κοιμητήρι,
ποῦ βλέπω τώρα ἔμπρὸς μου,
δὲν εἶναι πανηγύρι
ἐκφυλισμένου κόσμου.

Σ' αὐτὸ τὸ Κοιμητήριον
κοιμάται δόξα πάλης,
και σούρχεται νὰ ψάλλῃς
πολέμων ἐμβατήριον.

Μήτε κολλῶσαν δίσκοι
γὰ τοὺς ἀποθαμμένους,
ἔδῳ καθένος βρῖσκει
νέα ζωὴ τοῦ γένους.

Τὰ χεῖλη ψιθυρίζουν
λαμπρὸν Πατρὸς αἶνον,
σικαῖς μὲ τραγουρίζουν
παιδιῶν ἀγαπημένων.

Μάτια πολλὰ τὰ κλαίνε,
μαζὶ μ' αὐτὰ καίμεινε,
πικρὰ θρηνηλογῶ
τὰ νεκὰ των κι' ἐγώ.

Τέτοιο Ψυχασάββατο
σὲ τέτοιο Κοιμητήρι
τὸν κόσμον ἐξεγείρει.

Ἐτῆς πέτραις ἀποκάτω,
μέσα στὸ κορὸ χῶμα
καρδιάς κτυποῦν ἄκομα.

Παλληκαριῶν ψυχῆ
κοντὰ μας τραγουρίζει...
πολέμων λαχὴ
τὴν γλυκονανουρίζει.

Πάλλει παλμοὺς μεγάλους,
ξυπνῆ στὸς ἀντιλάλους
κωδῶνων και σημάτων.

Ξυπνῆ μὲ τὴν καμπάνα,
ξυπνῆ και μὲ τὸν Πάνα
βουῶν, σπηλαίων, ἀντρῶν.

Ξυπνῆ μὲ Ἀλευθεριάς,
ποῦ γήγορας περνοῦν
πελάγη και στεριάς,
και τὴν χαρὰ κερνοῦν.

Ψυχὰς ἀγαπημένας
παλληκαριῶν σικιτάτε,
και λευκοφορεμένας
τραγύρω μας πετάτε.

Νέας Πατρὸς; αἰνους
τὰ πάντ' ἀντιλαλοῦν,
ἔστω ὄρανό τοῦ γένους
πούλας φεγγεβολοῦν.

Ἐ' αὐτὸ τὸ Κοιμητήρι
ζῶει Πατὴρ θὰ σπειρῆ
ζῶης μεγάλης σπόρου.

Και ρόδα Μαραθῶνων
θ' ἀναβλαστήσουν μόνον
μέσα σ' αὐτοὺς τοὺς χώρους.

Αὐτὸ τὸ Κοιμητήρι, ποῦ δὲν τόρξουν ὄρα,
και δὲν περικοσμεῖται μὲ μνήματα πελώρια,
θὰ μείνῃ μὴν ἡμέρα
τοῦ γένους μεγαλεῖο,
και θῆναι πέρα πέρα
Πατρὸς Μανσωλεῖο.

B'

Φ.— Φωνάζετε σὲ μνήματα παιδιῶν νεοσκαμμένα
πῶς πῆραμε τὰ Γ' ἄννια τὰ κοσμοεακουμένα;
Φωνάζετε σὲ μνήματα προμάγων εὐφροσύνας
πῶς μ' πῆκε μὲς στὰ Γ' ἄννια λαμπρὸς ὁ Κωνσταντῖνος.

Πῆστε σὲ μνήματα τραγὰ
πῶς γῆ γιορτάζει σκλάβια,

**Πάω κι' ἐγὼ μὲ στέφανο 'στὰ χῶματά μας τάχα,
πάω 'ψηλά 'στὰ Γ'ράννια, 'στοῦ Μπέη τὰ Σεράγια.**

κι' Ἐβραῖοι κράζουν Ὁσαννά
'στοῦ νικητοῦ τὸ δῖάβα.

Μεγάλα ξεφαντώματα
φρονάξετε 'στὰ χῶματα
τῶν ἀνωνύμων τάφων.

'Πέστε πῶς βρόντησαν ξανά
Κιάραις καὶ Πίνδοι καὶ βουνά
καὶ ράχαις τῶν Ἀγράφων.

'Πέστε πῶς ἀναψαν φωτιαῖς
'στὰ χῶματά μας τάχα,
κι' οἱ δρόμοι γέμισαν μυρτιαῖς,
δαφνόκλαρα καὶ βράγια.

'Πέστε πῶς Νίκη ἤλεντι
λαὸς πανηγυρίζει,
πῶς καὶ τὸ μάτι τοῦ Μουφτη
ἀπὸ χαρὰ διακρύζει.

'Στὰ μνήματα τάγαπητά
φρονάξετέ το δυνατά
πῶς ἔγιναν ἀλήθεια
αἰῶνων παραμύθια.

Πέστε πῶς σὸν ἐπρόβαλε τοῦ γένους ἡ γαλιζία,
'λημονηθῆκαν σκοτωμοί,
καὶ τυραννίαις καὶ καθμοί,
καὶ πόνοι καὶ μαράζια.

Φρονάξετε σὲ μνήματα
παρηγοριᾶς μνημόματα.

Φρονάξετε πῶς ἡ φυλὴ
ἐνόπλιος μεγαλώνει,
καὶ πέρα 'στὴν Ἀνατολὴ
τὸ κράτος της ἀπλώνει.

'Πέστε πῶς ἐσκορπισθῆκαν τὰ σύννεφα τὰ μαύρα
'στὸ φῶς τῶν μαχητῶν,
'πέστε πῶς ὁ Διὰδοχος ἐπήγε καὶ 'στὴ Χάβρα
τῶν Ἰσραηλιτῶν.

Κι' ἀλλόθρησκοι κι' ἀλλόφυλοι, Τοῦρκος, Ἰσραηλίτης,
μὲ τὴν γαλιζία γίνεται κοσμοφιλιᾶς πωλίτης.
Κι' ἔπου φανῆ μὲ τὸν Σαυρό καὶ μὲ τὸν καρβαλάρη
δοῦλος δὲν λέγεται κανεῖς,
καὶ Ἐλευθεριᾶς ἀληθινῆς
σκορπῆ περίσσια χάρι.

Τὸ σύμβολο τὸ γαλανὸ
φέρει 'στὴ γῆ τὸν οὐρανὸ,
μ' αὐτὴν κανεῖς Σατραπῆς.

Σημαία τῆς Ἐλευθεριᾶς,
σημαία τῆς παρηγοριᾶς,
σημαία τῆς ἀγάπης.

Ὁ ξένοι πολιταί,
μαζὶ μας τελεῖτε
μνημόσυνα τώρα
σὲ τάφος Πατριῶδος,
ποῦ σ' ἴλους ἐλπίδος
χαρίζουνε δῶρα.

Σὲ λόφους, σὲ βράχους,
ὕμνετε προμάχους
Πατρίδος κοινῆς.

Καμμία φοβέρα
σκληρῆς πέτρα πέτρα,
καὶ δούλος κανεῖς.

Ὡ γῆ μας πατρίδα,
ὡ νέων Ἡρῶα,
καὶ πόνον ἐδάφη.

Ἐν μέσῳ παιάνων
κ' ἄρχαίων τῶν ἄντων
ταράσσονται τάφοι.

Γ'.

Π. — Φιο ἀξετὲ σὲ μνήματα παιδιῶν νεοκαμμένα
πῶς ἤφαρι: τὰ Γιάννινα τὰ κομοξακουσιμένα,
μὰ δέντους ἦταν γραφτὸ
τὸ τρῶπαιο τὸ ζηλευτὸ
κ' ἔκεινα τὰ τῶδου
καὶ τὰ τὸ κλαίδουτῖν.

Μὲ τὴν καμπάνα ποῦ κτυπᾷ
πετάξτε ἔξω χαρῶπά
νέων ἠρώων πνεύματα.

Φωνάξτε κ' ἐδῶ κ' ἔκει
ἴσῃν Πάργα τὴν ἱστορικὴ
πῶς ἤφαρι τὰ Στρατεύματα.

Ἀνάσαν βαθεῖα βαθεῖα
τὰ πονεμμένα στηθῆ,
πῶς ἤφαρι τὴν Παραμυθῖα
δὲν εἶναι παραμυθῖ.

Ἐτόνωσε μὴ κὴρῆ
κάθε κορμὶ κυρτὸ,
καὶ Σέρβοι σπαθοφόροι
χόρεψαν τὸν συρτὸ.

Μ' ἑμᾶς ὁ κόσμος ὅλος
εἶδε χαρᾶς ἡμέρα...
ἔβροντήσε κ' ὁ Στόλος
ἀπὸ τὸν Μοῦδρο πέτρα.

Βοη κατορθωμάτων
καὶ παφλασμός κυμάτων,
ποῦ νόμιζες πῶς ἦτο πελάγιος φθὴ
ἴσοι Στόλου τὰ καμάρια, ἴσῃς Ὑδρας τὸ παιδί.

Ἄθλους τοῦ πανμνήτου
θαλασσινοῦ μας ψάλλο,
ποῦ τρῶπαια ξεθάβε.

Καὶ βλέπω τὴν ψυχὴ του,
ποῦναι τὸ πῶ μεγάλο
καὶ δυνατὸ καράβι.

Ἀνάστασις Ἐλευθερίας
σὲ μνήματα παλληκαριᾶς,
κ' ἄς ἐρχῶνται λεβέντηδες γιὰ τὰ προσκυῖναι,
κ' ἴσοι τὰ στεφανώνουν στεφανωμένοι νῆναι.

Συνέδριον Ἀλβανικὸν πολὺ διασκεδαστικόν.

Ἀλβανικὸν Συνέδριον ἐγένετο τὸ Τριεστὶ
καὶ μόνον ὁ Σκενδέρπης σὲ τοῦτο δὲν παρέστη.
Ἀλβανικὸν Συνέδριον σημαντικῆς ἐννοίας
περὶ συστάσεως μιᾶς μεγάλης Ἀλβανίας.

Ἦταν ἓνας Κολονέλος
κ' ἓνας Ἰταλὸς φρατέλος,
δὴδ μαγάραι, δὴδ Μαγάραι,
καὶ πέντ' ἔξη Σκιπετάραι.

Κι' ὁ φρατέλος γιὰ πρωτεία ἤπαστηκε μὲ τὸ Μαγάρω,
μὰ φορτώθηκε κ' ἔκεινος εἰς τὸν Ἰταλὸ τὸν κάρω,
κ' ἔγινε κανεὶς σπουδαῖος τὰ πρωτεία ποδὸς θὰ λάξη,
καὶ γιὰ πλάταικα μ' ἔλυσαν Ἀρβανίταις μὲ σελῆχι.

Καὶ σ' τὰ σχέδια τῶν φίλων ἐγενε κακὴ χαλάστρα
κ' ἄρχισαν ἐκεῖ φαγοῦραι,
καὶ μες σ' ἄντερα γουργούραι
ἐνοιοσαν οἱ Σκιπετάραι, ποῦλαμπαν ἀπὸ τὴν πάστρα.

Καὶ θυμωμένοι σφόδρα
ζῆτοσαν μὲ φοβέρα
τὰ Γιάννινα, τὴν Σκόδρα,
καὶ τὴν κακὴ τῶν μέρα.

Οἱ φίλοι Σκιπετάραι
κτυποῦνε τὸ ποδάρι,
καὶ θέλουσι κ' Ἡγεμόνα,
ποῦ νῆχη καὶ Κορῶνα.

Κι' ἀρπάξουνε μὴ κλάρα,
καὶ μὴ μεγάλη λήρα,
ποῦναι γεμάτη λέρα,
τὴν κάνουνε παντέρρα.

Κι' ἦταν κ' ἓνας, ποῦχε μούσι,
καὶ τὸ στρόνου' σ' τὸ τουμποῦσι,
κ' Ἀρβανίταις παινέμενοι καὶ κινώντες Σκιπετάραι
τρῶνε παστρουμά, καὶ τρίβουν ψίγα ψίγα τὸ σκορδάρι.

Καὶ χορεύουνε καγκέλι,
κ' Ἀρβανίτη κράτος τέλει,
καὶ μεθοῦνε καὶ φρατέλοι,
καὶ μεθοῦνε καὶ Μαγάραι,
καὶ πλατακολόγοι γλάροι.

Καὶ φωνάζουν μ' ἓνα στόμα
πῶς κ' ὁ Περικλῆς ἀκόμα
τῆς Ἀθήνας ὁ κλεινός,
ποῦ παρ' ὅλων ἐξυμνεῖτο,
ἄλλο τίποτε δὲν ἦτο,
παρὰ Λιάπης Ἀλβανός.

Τὸ Συνέδριον φωνάζει πῶς ἐν οὐ παικτικὸς δὲν παῖζει,
καὶ γελᾷ τὸ μακαρόνι,
καὶ σ' τὸ τέλος τὸ τραπέζι
ὁ Μαγάρως τὸ πληρόνι.

Ἄλλὰ σὰν εἶδαν τὰ παιδιὰ τοῦ πάλαι Καστριώτη
πῶς τέλειω' ἔτσι κουτουροῦ κ' αὐτὸ τὸ φαγοκότι,
ἔφασαν τὸ Συνέδριον μὲ πόνο καὶ μὲ λύπη,
κ' ἤκουσθη λέγουσα τραγὴ
πρὸς τὸ Συνέδριον φωνή:
φράσκελο ποῦ σου λειπεῖ.